

คู่มือ

การติดตั้งและบันทึกข้อมูลการบริการแพทย์แผนไทย

โปรแกรม HosXP

ระดับโรงพยาบาลและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

โดย

กลุ่มงานการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพิจิตร

ปี ๒๕๖๐

คำนำ

คู่มือแนวทางการบันทึกข้อมูลการบริการแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก สำหรับโปรแกรม HosXp ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อให้บุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านแพทย์แผนไทยหรือเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่ในการบันทึกข้อมูลการบริการแพทย์แผนไทยฯ ทั้งในระดับโรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลชุมชนและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในจังหวัดพิจิตร ใช้ในการศึกษาเพื่อประกอบการบันทึกข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้เกิดผลลัพธ์การรายงานบริการแพทย์แผนไทย ทั้งในระดับหน่วยงาน อำเภอ จังหวัด ที่ถูกต้องและครบถ้วน

ในการนี้ขอขอบคุณ ทีมงานเครือข่ายแพทย์แผนไทย จังหวัดพิจิตร ทุกท่าน โดยเฉพาะ .... ที่มีส่วนช่วยเหลือในการจัดทำข้อมูลและเอกสารประกอบที่ชัดเจนและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการนำไปใช้

แนวทางการดำเนินงาน

๑. แนวทางการจัดสรรเงินบริการแพทย์แผนไทย(สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ)

การบริการการแพทย์แผนไทย ประจำปี 2560

สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เขต 3 นครสวรรค์

การบริการการแพทย์แผนไทย

ความเป็นมา

พรบ. หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2545 (มาตรา 3) ได้กำหนดประเภทและขอบเขตบริการสาธารณสุขในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติให้ครอบคลุมถึงบริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ ทางเลือกตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบโรคศิลปะ

พระราชบัญญัติ
หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๔๕

บริการสาธารณสุข หมายความว่า บริการด้านการแพทย์และสาธารณสุข ซึ่งให้โดยตรงแก่บุคคลเพื่อการสร้างเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การตรวจวินิจฉัยโรค การรักษาพยาบาล การฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพและการดำรงชีวิต **ทั้งนี้ให้รวมถึง การแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบโรคศิลปะ”**

การบริการแพทย์แผนไทย ปี 2560

เป้าประสงค์	ประชาชนสิทธิหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เชื่อมั่น เข้าถึง และใช้บริการการแพทย์แผนไทย และสมุนไพรไทย
วัตถุประสงค์	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้มีบริการการแพทย์แผนไทยที่มีคุณภาพและปลอดภัย คู่ขนานไปกับการแพทย์แผนปัจจุบัน 2. เพื่อให้มีการใช้ยาจากสมุนไพรที่อยู่ในบัญชียาหลักแห่งชาติเพิ่มขึ้น 3. เพื่อเพิ่มการเข้าถึงบริการการแพทย์แผนไทยของประชาชนสิทธิหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

ประกาศคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

เรื่อง หลักเกณฑ์การดำเนินงานและการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สำหรับผู้มีสิทธิหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ปีงบประมาณ 2560

หมวด 2

รายการบริการทางการแพทย์เหมาจ่ายรายหัว

*****

ข้อ 3 อัตราเหมาจ่ายรายหัวปีงบประมาณ 2560 จำนวน 3,109.87 บาทต่อผู้มีสิทธิ ตามกฎหมายว่าด้วยหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (ผู้มีสิทธิ) สำหรับผู้มีสิทธิจำนวน 48.8029 ล้านคน โดยจัดสรรเป็นประเภทบริการ ค่าใช้จ่าย หรือเงินต่างๆ ดังนี้

ประเภทบริการ	จำนวนบาท/ผู้มีสิทธิ
1. บริการผู้ป่วยนอกทั่วไป	1,137.58
2. บริการผู้ป่วยในทั่วไป	1,090.41
3. บริการเฉพาะ	315.14
4. บริการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค	405.29
5. บริการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านการแพทย์	16.13
6. บริการการแพทย์แผนไทย	11.61
7. ค่าบริการทางการแพทย์ที่เบิกจ่ายในลักษณะงบลงทุน	128.69
8. เงินช่วยเหลือเบื้องต้นกรณีผู้รับบริการ และผู้ให้บริการ	5.02
รวม (บาทต่อผู้มีสิทธิ)	3,109.87

สิทธิประโยชน์บริการการแพทย์แผนไทย ในระบบ UC

1. บริการนวดไทย (นวด ประคบ อบสมุนไพร)
  - บริการในหน่วยบริการ
  - บริการเชิงรุกในชุมชน
2. บริการฟื้นฟูสุขภาพมารดาหลังคลอดด้วยการแพทย์แผนไทย (นวด อบ ประคบ ทับหม้อเกลือ แนะนำการดูแลหลังคลอด)
3. การสั่งจ่ายยาจากสมุนไพรในบัญชียาหลักแห่งชาติ

กรอบหลักเกณฑ์และแนวทางการบริหารจัดการค่าบริการการแพทย์แผนไทย

ปีงบประมาณ 2560 เป็นการบริหารจัดการงบประมาณระดับประเทศ การคำนวณและจัดสรรงบจากส่วนกลางให้หน่วยบริการ

บุคลากรผู้ให้บริการการแพทย์แผนไทย

บุคลากรแพทย์แผนไทยที่ปฏิบัติงาน มีคุณสมบัติตาม

“พระราชบัญญัติวิชาชีพการแพทย์แผนไทย พ.ศ.๒๕๕๖” คือได้รับปริญญาตรี/ประกาศนียบัตรเทียบเท่าปริญญาสาขาการแพทย์แผนไทยหรือสาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์จากสถาบันการศึกษาที่สภาการแพทย์แผนไทยรับรองและได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยหรือผู้ประกอบวิชาชีพแพทย์แผนไทยประยุกต์หรือเป็นผู้ช่วยแพทย์แผนไทยซึ่งผ่านการอบรมหลักสูตรผู้ช่วยแพทย์แผนไทยจากสถาบันหรือสถานพยาบาลที่คณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทยให้การรับรองโดยอยู่ในความควบคุมของผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยหรือผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์

กรอบแนวทางและหลักเกณฑ์กลางการจ่ายค่าใช้จ่ายบริการการแพทย์แผนไทย ปีงบประมาณ 2560

ลำดับ	หน่วยบริการที่จะได้รับงบประมาณ	คุณสมบัติหน่วยบริการตามตัวชี้วัด (เกณฑ์กลาง)
		Input & Process& อัตราจ่าย
1	1.1 หน่วยบริการปฐมภูมินอกโรงพยาบาล กรณี ก	1. ต้องมีแพทย์แผนไทยปฏิบัติงานประจำอยู่ในหน่วยบริการ อย่างน้อย 1 คน 2. หน่วยบริการทั้งในสังกัด สร.และนอก สร. ต้องผ่านการประเมินการขึ้นทะเบียนหน่วยบริการปฐมภูมิ กรณีจัดบริการการแพทย์แผนไทยหรือการแพทย์แผนไทยประยุกต์ 3. มีการจัดบริการการแพทย์แผนไทยตามชุดสิทธิประโยชน์ให้แก่ผู้ป่วยสิทธิหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ <u>อัตราจ่ายเบื้องต้น</u> จ่ายไม่เกิน 150,000 บาท/แห่ง/ปี
	1.2 หน่วยบริการปฐมภูมินอกโรงพยาบาล กรณี ข	1. ไม่มีแพทย์แผนไทยปฏิบัติงานประจำอยู่ในหน่วยบริการ 2. หน่วยบริการทั้งในสังกัด สร. และนอก สร. ต้องผ่านการประเมินการขึ้นทะเบียนหน่วยบริการปฐมภูมิ ภูมิ กรณีจัดบริการการแพทย์แผนไทยหรือการแพทย์แผนไทยประยุกต์ 3. มีการจัดบริการการแพทย์แผนไทยตามชุดสิทธิประโยชน์ให้แก่ผู้ป่วยสิทธิหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ มีผลงานการจ่ายยาสมุนไพรหรือบริการนวด อบ ประคบ เพื่อการรักษา <u>อัตราจ่ายเบื้องต้น</u> จ่ายไม่เกิน 40,000 บาท/แห่ง/ปี

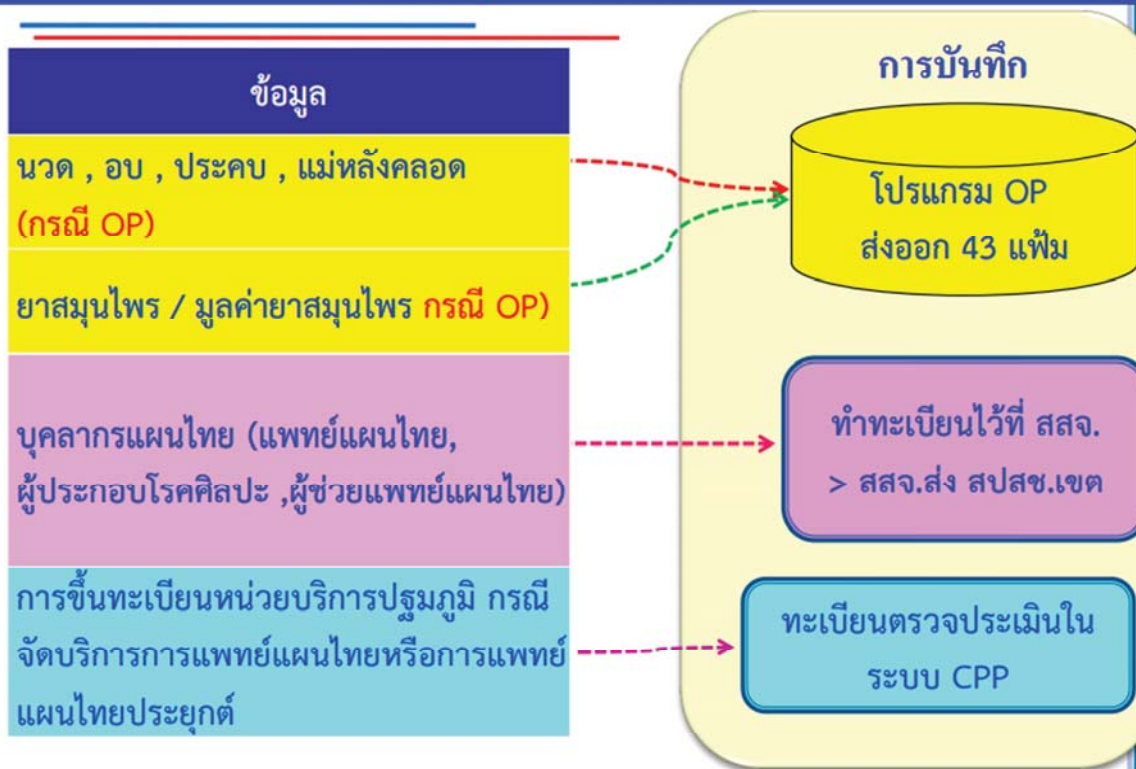
กรอบแนวทางและหลักเกณฑ์กลางการจ่ายค่าใช้จ่ายบริการการแพทย์แผนไทย ปีงบประมาณ 2560

ลำดับ	หน่วยบริการที่จะได้รับงบประมาณ	คุณสมบัติหน่วยบริการตามตัวชี้วัด (เกณฑ์กลาง)
		Input & Process & มาตรฐาน
2	หน่วยบริการปฐมภูมิ ในหน่วยบริการประจำ	<p>1. ต้องมีแพทย์แผนไทยปฏิบัติงานประจำอยู่ในหน่วยบริการ 1 คนขึ้นไป</p> <p>2. หน่วยบริการทั้งในสังกัด สธ. และนอก สธ. ต้องจัดบริการการแพทย์แผนไทยตามชุดสิทธิประโยชน์หลักประกันสุขภาพ และต้องผ่านการประเมินการขึ้นทะเบียนหน่วยบริการปฐมภูมิ กรณีจัดบริการการแพทย์แผนไทยหรือการแพทย์แผนไทยประยุกต์</p> <p>3. หน่วยบริการในสังกัด สธ. มีการจัดบริการการแพทย์แผนไทยผู้ป่วยนอกคู่ขนาน ตามเกณฑ์ที่ กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข กำหนด ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีแพทย์แผนไทยออกตรวจแผนกผู้ป่วยนอกไม่น้อยกว่า 2 วันทำการ - มียาแผนไทยบรรจุอยู่ในบัญชียาของโรงพยาบาลมากกว่า 30 รายการ (เป็นยาในบัญชียาหลักแห่งชาติอย่างน้อย 20 รายการ) <p>4. มีป้ายประชาสัมพันธ์การจัดบริการการแพทย์แผนไทยให้เห็นเด่นชัดที่บริเวณหน้าโรงพยาบาล</p> <p><u>อัตราจ่ายเบื้องต้น</u> จ่ายไม่เกิน 200,000 บาท /แห่ง/ปี</p>

การกำกับติดตามประเมินผล

- ❑ รายงานการประมวลผลข้อมูลการจัดบริการการแพทย์แผนไทยตามชุดข้อมูลมาตรฐานสุขภาพ (ข้อมูลการให้บริการผู้ป่วยนอก บริการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรครายบุคคล : OP/PP INDIVIDUAL DATA)
- ❑ รายงานการตรวจประเมินมาตรฐานสถานบริการ/หน่วยบริการ

การบันทึกข้อมูลบริการแพทย์แผนไทย

12

ตัวชี้วัดการดำเนินงาน

1. จำนวน หน่วยบริการปฐมภูมิ หน่วยบริการประจำ หน่วยบริการร่วม ให้บริการมีศักยภาพจัดบริการแพทย์แผนไทยเพิ่มขึ้น
2. ประชาชนสิทธิหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ได้รับบริการการแพทย์แผนไทยตามชุดสิทธิประโยชน์เพิ่มขึ้น
3. ร้อยละผู้ป่วยนอกสิทธิหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ได้รับบริการการแพทย์แผนไทยที่ได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น
4. อัตราการใช้ยาสมุนไพรในบัญชียาหลักแห่งชาติเพิ่มขึ้น

สปลบ

National Health Security Office – NHSO – www.nhso.go.th

ข้อกำหนดการบันทึกข้อมูล >>> 1. นวดไทย (นวด อบ ประคบ)

- ต้องมีการบันทึกข้อมูลหัตถการแพทย์แผนไทย(หัตถการ 7 หลัก)
รหัสหัตถการ ดูได้ที่เว็บ สปสช. 3 นครสวรรค์ >> งานแพทย์แผนไทย
- ต้องมีการบันทึกข้อมูลการวินิจฉัยโรค(รหัสโรคแผนปัจจุบันหรือแผนไทย U)
รหัสโรคต้องเป็น U รักษา ไม่ใช่ U77
- การบันทึกการมารับบริการของผู้รับบริการได้ไม่เกิน 1 ครั้ง/วัน
- การบันทึก และส่งข้อมูล ภายในเวลาที่กำหนด (ภายใน 30 วันหลังจากวันที่ให้บริการ)
- ◆ การ Diag. => ตามการวินิจฉัยของผู้ตรวจประเมินและสั่งการรักษา
- ◆ บุคลากรผู้ตรวจประเมินและสั่งการรักษา
  - ผู้มีใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม (แพทย์แผนปัจจุบัน)
  - ผู้มีใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ สาขากายการแพทย์แผนไทย
    - ✓ ประเภทเวชกรรมไทย ✓ ประเภทนวดไทย
  - ผู้มีใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ สาขากายการแพทย์แผนไทยประยุกต์

แฟ้มที่เกี่ยวข้องกับการบริการการแพทย์แผนไทย

➤ ข้อมูลมาตรฐาน 43 แฟ้ม

PERSON

SERVICE

DIAGNOSIS

PROCEDURE

DRUG_OPD

CHARGE_OPD

2. การบริการฟื้นฟูสุขภาพแม่หลังคลอด สิทธิ UC

ในการบริการ 1 ชุดบริการ ใน 1 วัน ประกอบด้วย กิจกรรม 5 กิจกรรม
ได้แก่การนวด, การประคบ, การนึ่ง/การนวด/การทั่วมือเกลือ, การอบ
สมุนไพร/เข้ากระโจม และการให้คำแนะนำในการปฏิบัติตัวของแม่หลังคลอด
การดูแลความสะอาดของเต้านมการให้นมทารกและหลักสำคัญในการดูแลทารก
การออกกำลังกาย อาหารที่ควร รับประทานและไม่ควรรับประทาน)

ข้อกำหนดการบันทึกข้อมูล >>> ฟื้นฟูแม่หลังคลอด

1. กรณีคลอดปกติ ให้บริการได้หลังจากวันที่คลอดแล้ว 7 วัน
(กรณีต้องการให้บริการภายใน 7 วันแรกหลังคลอดต้องได้รับความเห็นชอบจากบุคลากรผู้มีสิทธิ์ตรวจประเมินและสั่งการรักษา)
2. กรณีผ่าตัดคลอด ให้บริการได้หลังจากวันที่ผ่าตัดแล้ว 1 เดือน
3. ต้องบันทึกข้อมูล กิจกรรมหลักให้ครบทั้ง 5 กิจกรรม
(9007712 ,9007713 , 9007714, 9007716, 9007730)
5. แม่หลังคลอดจะต้องรับบริการทั้งหมดภายใน ระยะเวลาไม่เกิน 3 เดือน
หลังจากวันที่ให้บริการครั้งแรก
6. แม่หลังคลอด สามารถมารับบริการได้ ไม่เกิน 5 ครั้ง ต่อ 1 ครรภ์
Diag. = U 50.2 – 50.3